

DEELNOTA

Wet maatschappelijke ondersteuning
Vrijwilligerswerk en Mantelzorgondersteuning

Deelnota bij WMO-nota 2010-2014
"De kracht van Almere"

Gemeente Almere

Inhoud

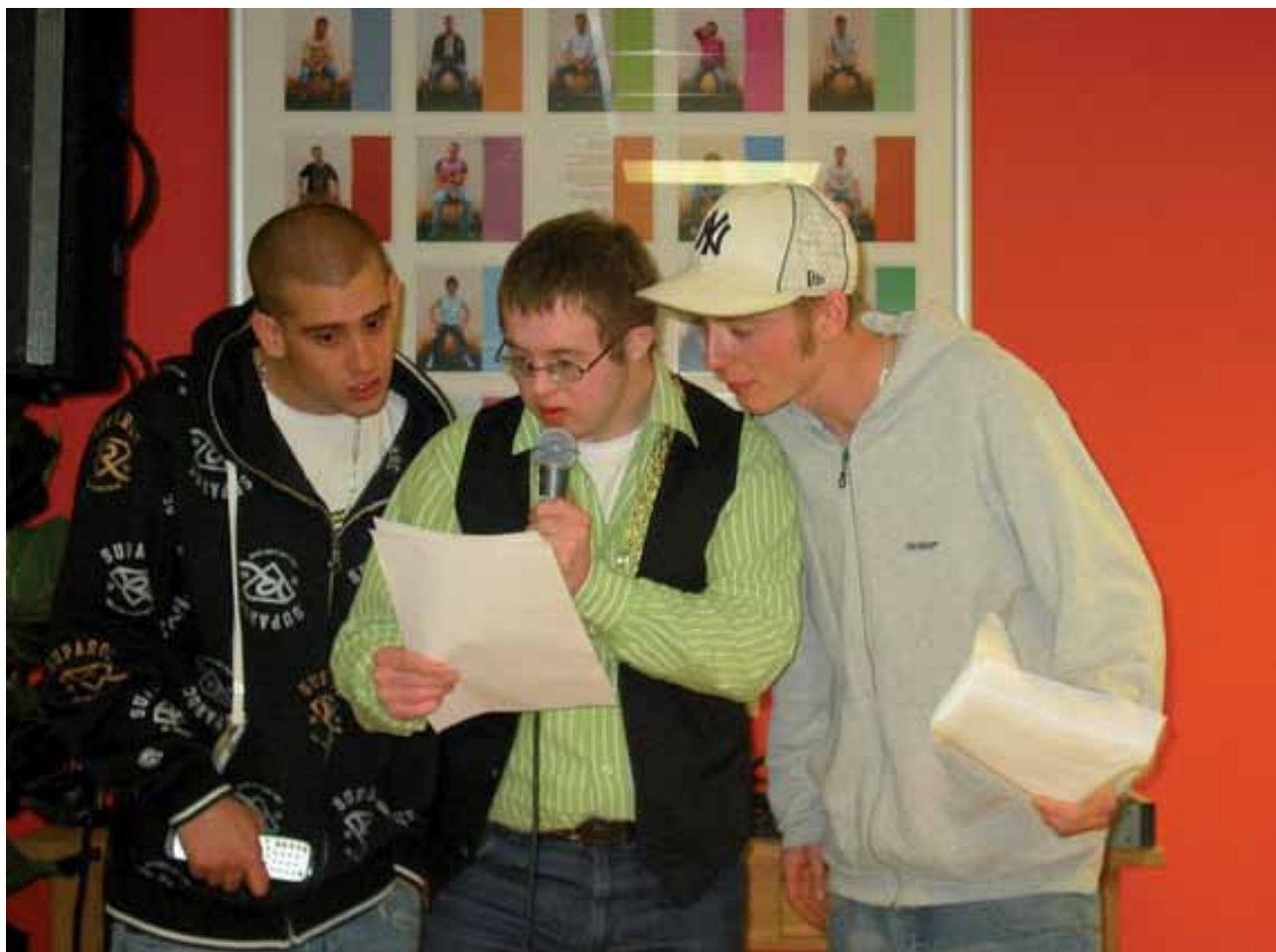
Inleiding	3
Trends en ontwikkelingen	4
Beleidskaders	7
Visie gemeente Almere	8
Inspanningen	9
Middelen	10

Inleiding

De gemeente heeft de opdracht om in het kader van de uitvoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) beleid te ontwikkelen op het gebied van Vrijwillige inzet en Mantelzorgondersteuning (prestatievelde 4). Door de komst van de WMO heeft de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers niet alleen een wettelijke basis gekregen, maar zijn er – door het centrale thema “Participatie” - volop nieuwe kansen en uitdagingen. In deze bijlage bij de WMO-nota 2010-2014 zijn de bijdragen verwerkt van meerdere maatschappelijke instellingen. In oktober 2008 was er een bijeenkomst met vrijwilligersorganisaties en daarna is er een klankbordgroep meerdere keren bij elkaar geweest. In de klankbordgroep zaten vertegenwoordigers van de Vrijwilligers en MantelzorgCentrale Almere (VMCA), Welzijnsstichting De Schoor, Emancipatiecentrum Avanti, en de Maatschappelijk Relevante Kerken Almere (MRKA).

In deze bijeenkomsten hebben we met elkaar vastgesteld dat vrijwilligerswerk de “smeeroelie” is in de samenleving. Zonder dat loopt het raderwerk niet. Er zijn allerlei soorten vrijwilligerswerk en het belangrijkste kenmerk is dat er geen directe beloning in de vorm van geld is. We doen het omdat we het leuk vinden of omdat iemand ons vraagt of omdat we een ander blij maken of omdat we ons moreel verplicht voelen om “iets” te doen voor een naaste of voor de maatschappij in het algemeen. Zonder al dit vrijwilligerswerk hebben we geen samenleving. Het is belangrijk om dit te beseffen en dit openlijk te waarderen.

In deze bijlage over vrijwilligerswerk en mantelzorg gaat het vooral om het vrijwilligerswerk in “georganiseerd verband” in vrijwilligersorganisaties, zoals sportclubs, inloophuizen, en tal van stichtingen voor welzijn en cultuur. Dat betekent niet dat we de mensen die “ongeorganiseerd” vrijwilligerswerk doen (in de eigen wijk of buurt) overslaan. De titel van deze WMO-nota spreekt voor zich. Het gaat over “De kracht van Almere”. In bovengenoemde bijeenkomsten is juist vastgesteld dat die kracht er al is, en dat we naar wegen moeten zoeken om het nog meer tot z’n recht te laten komen, te waarderen en te benutten voor een sterke samenleving. En die samenleving dat zijn we zelf. In hoofdstuk 1 en 2 van de WMO-nota gaat het over Samenwerking en Meedoen (samenlevingsopbouw). Hierin wordt beschreven hoe de gemeente zich inspant om individuele burgers zoveel mogelijk uit te nodigen actief te zijn op een manier die het beste bij hun past. In deze bijlage beschrijven we de inspanningen, die nodig zijn om de organisaties voor vrijwilligerswerk en de mantelzorgers te ondersteunen.

Trends en ontwikkelingen

In de landelijke toekomstverkenningen keren volgens het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) de volgende thema's telkens terug. Deze thema's herkennen we ook in Almere.

Het aanbod van vrijwilligers.

Er is bezorgdheid over een teruglopend aanbod van vrijwilligers. Het leefpatroon van mensen is veranderd: men heeft het drukker met een betaalde baan, en veel mensen zijn meer op zichzelf dan dat zij bezig zijn met anderen (individualisering). Vrijwilligerswerk door jongeren is nog niet gebruikelijk, maar zal meer worden door de invoering van de maatschappelijke stages. Hierdoor doen zij tijdens hun schooltijd een minimum aantal uren vrijwilligerswerk. De vrijwillige inzet van allochtone inwoners is er zeker, vooral in de eigen organisaties. Het mag nog wat meer in de "algemene"(niet-allochtone) vrijwilligersorganisaties.

In Almere is er geen terugloop te zien in het aantal vrijwilligers. Dit blijkt uit de cijfers van "Almere in de peiling 2008". Eenderde van de volwassen inwoners is in het afgelopen jaar actief geweest als vrijwilliger (gelijk aan landelijk gemiddelde). Gemiddeld wordt er door de vrijwilligers vijf uur per week aan vrijwilligerswerk besteed. Vrijwilligerswerk dat Almeerders verrichten bestaat voor het grootste deel uit praktisch uitvoerend werk. Betrokkenheid en plezier in het werk zijn de belangrijkste redenen om actief te zijn als vrijwilliger.

De belangrijkste reden voor niet-vrijwilligers om geen vrijwilligerswerk te doen is gebrek aan tijd. Een deel van de niet-vrijwilligers geeft aan "nooit te zijn gevraagd". Een nieuwe groep vrijwilligers die nu aan de slag gaat, zijn scholieren van het voortgezet onderwijs.

Vrijwilligersorganisaties en wat er van ze wordt verwacht

Er wordt een andere opstelling van vrijwilligersorganisaties gevraagd om een ander type vrijwilligers te vinden en te behouden. De nieuwe vrijwilligers hebben duidelijke wensen en stellen specifieke eisen, meer aangepast aan hun persoonlijke kwaliteiten en praktische mogelijkheden. Hierbij speelt het imago van vrijwilligerswerk en de vrijwilligersorganisatie een belangrijke rol. In Almere merken de vrijwilligersorganisaties dat een simpele advertentie in de krant niet meer voldoende is. Men moet gericht op zoek en gebruik maken van netwerken en de contacten met andere vrijwilligersorganisaties om vrijwilligers binnen te krijgen. Daarnaast is het zo dat mensen zich zelf aanbieden. We vinden met z'n allen dat deze mensen eigenlijk nooit "nee" te horen moeten krijgen. Als er niet direct een klus voor handen is, dan liever om de tafel gaan zitten en kijken hoe iemand het beste elders kan worden ingezet. Er is altijd wel een plek te vinden.

De match tussen vraag en aanbod, en de aard van het vrijwilligerswerk

Het blijkt een vak apart om de match tussen vraag en aanbod van vrijwilligers goed te doen. Het aanbod van vrijwilligers kan misschien wel gelijk blijven, maar de vraag neemt toe. En de vraag verandert ook. Steeds vaker moeten vrijwilligers worden opgeleid en begeleid om de activiteiten goed uit te kunnen voeren.

Steeds meer vrijwilligers vinden dat juist prettig en het is een verrijking van het vrijwilligerswerk. Dat gebeurt allemaal niet vanzelf. Er zijn vaak creatieve oplossingen nodig, en –omdat de vrijwilligers zelf duidelijk wensen en eisen hebben- moet er eerder worden onderhandeld dan gemacht. Als we kijken naar het “geleide” vrijwilligerswerk, zien we een hele nieuwe “markt” ontstaan. Geleid vrijwilligerswerk wil zeggen dat de vrijwilliger iemand is, die het vrijwilligerswerk echt nodig heeft om verder te komen, bijvoorbeeld om gemakkelijker betaald werk te vinden of weer meer betrokken te zijn in het maatschappelijk leven. Dan is het matchen van vraag en aanbod heel belangrijk, want er worden resultaten verwacht, die niet vrijblijvend zijn. Coaching, begeleiding en het vinden van de juiste klus zijn belangrijke voorwaarden. Nu al wordt de vraag gesteld of bepaalde groepen niet-werkende uitkeringsgerechtigden kunnen worden vrij gesteld van sollicitatieplicht omdat het vrijwilligerswerk dat zij doen, wordt gezien als een voldoende volwaardige maatschappelijke bijdrage.

In Almere is dit niet anders. Bij dit punt is het wel een gevaar om te blijven “hangen” in patstellingen: te weinig geschikte vrijwilligers, te weinig geld voor begeleiding, de grenzen van het vrijwilligerswerk worden overschreden..... het vraagt inderdaad creatieve inzet om over de grenzen van het vrijwilligerswerk heen te kijken en samen met anderen de kansen te zien en de uitdagingen aan te gaan. De nieuwe samenwerkingsverbanden en projecten die in Almere ontstaan door de WMO, zijn in dit verband hard nodig en we zien nu al de positieve resultaten: vrijwilligersorganisaties doen mee in deze nieuwe samenwerking en profiteren ervan. Waar het vooral om gaat is

- dat vrijwilligersorganisaties “in de juiste positie” zitten, zodat men gemakkelijk kan netwerken en zaken met elkaar kan oplossen.
- dat vrijwilligersorganisaties voor “vol” worden aangezien en dat er een centraal punt is voor informatie, training en advies, dat bij iedereen bekend is.
- dat de kennis en ervaring die men opdoet door het vrijwilligerswerk, echt meetelt.

Wet- en regelgeving

Er ontstaat extra werkdruk bij vrijwilligersorganisaties ten gevolge van regelgeving rond onkostenvergoedingen voor vrijwilligers. Ook algemene wetten, zoals de Arbowet, voorschriften omtrent sociale hygiëne of fiscale regels, kunnen vrijwilligersorganisaties in een lastig parket brengen. En er zijn voorbeelden van nieuwe initiatieven die belemmerd worden of zelfs verzanden door bestaande regelgeving. Bovendien leiden algemene wetten en regels tot problemen daar waar betaalde en onbetaalde krachten samenwerken, zoals in de zorgsector, met als gevolg dat vrijwilligers hun werk niet goed kunnen doen.

Almere heeft –in navolging van het landelijk beleid- een collectieve verzekering voor vrijwilligers geregeld. Verder is het voortdurend nodig om te blijven signaleren en “paarse krokodillen” aan te pakken. In het proces van subsidieverlening zijn binnen de gemeente belangrijke stappen gezet om goede initiatieven die passen binnen het beleid niet over het hoofd te zien, en de initiatieven die “interessant en nieuw” zijn, alle kansen te geven, die zij verdienen.

Informele zorg (zorg door vrijwilligers en mantelzorgers)

Er komen relatief gezien steeds meer oudere mensen en mensen blijven langer thuis wonen of komen eerder thuis in plaats van verzorgd te worden in een ziekenhuis of een verzorgingshuis / verpleeghuis. Als er niets verandert, dan maakt dat de druk op de omgeving van deze mensen erg groot. Familie en vrienden (mantelzorgers) nemen dan vaak de zorg op zich en weten ook niet altijd hoe ze dat het beste kunnen volhouden. En er worden steeds meer vrijwilligers gevraagd om naast de beroepskrachten te zorgen voor mensen of om de mantelzorgers een dagje vrij te kunnen geven. We moeten dus iets bedenken zodat iedereen het kan volhouden, want er is op zich niets mis mee als er in de samenleving op een gezonde manier (informeel) voor elkaar wordt gezorgd.

In Almere staat –als het gaat om een zorgvraag- niet alleen de cliënt centraal maar het hele netwerk om iemand heen wordt meegenomen bij de vraag wat er nodig is en hoe “de kracht” van de cliënt zelf en het netwerk het beste kan worden benut. Als het zo wordt bekeken en alle betrokkenen elkaar vanaf het begin serieus nemen, kan bepaald worden wat er nodig is. Er is met name afstemming nodig waar het gaat over de afbakening tussen de taken van de vrijwilliger en de taken van de beroepskracht. In dit verband is belangrijk dat de beroepskracht zich steeds meer bewust wordt van zijn/haar taak als coach en deskundig begeleider. Zo kan men elkaar aanvullen en versterken.

Men kan elkaar dus niet simpelweg vervangen. Ondanks dat het wel zo kan zijn dat men dezelfde zorgtaken uitvoert. Voorzover er een verschuiving plaatsvindt van formele zorg naar informele zorg, past dit altijd in een breder kader. Het doel is dan “ontzorgen” ten gunste van een verbetering van kwaliteit van leven. En de bedoeling is dat dit zorg-vuldig gebeurt.

Het doel is uiteindelijk dat iedereen “zo volwaardig mogelijk participeert in de samenleving”(er uit halen wat er in zit). Vanaf het begin af aan moet er dus integraal worden gekeken (contextbenadering), en ervan worden uitgegaan

dat de “schotten” en “drempels” niet de reden mogen zijn dat dit niet lukt.

In het antwoord van de gemeente op de recente AWBZ-maatregelen (zie bijlage AWBZ) denken en doen we het op dezelfde manier: gebruik maken van wat er op dit moment nieuw ontwikkeld is en zorgvuldig maatwerk leveren. Als we de kracht als uitgangspunt nemen en niet de beperking, blijkt in de praktijk dat hulpverleners opeens ook vrijwilliger kunnen worden, en blij zijn dat ze “gevraagd worden” en nog iets kunnen betekenen in de samenleving.

Instrumenten en concepten -in ontwikkeling-, die dit ondersteunen, zijn:

- wmo-vragenlijst (wat zijn de mogelijkheden om volwaardig te participeren.... en wat is er nodig?)
- eigen kracht conferentie (de mensen in het netwerk rond een cliënt bij elkaar roepen)
- project “versterk je netwerk”
- integrale teams (casusbehandeling vanuit formele en informele hoek)
- sociaal café (onderlinge uitwisseling; maatschappelijke instellingen ontmoeten elkaar informeel)
- aandacht voor de begeleidingsrol van de professional.

Mantelzorgondersteuning

In de publicaties over Mantelzorg en mantelzorgondersteuning wordt zelden gesproken over trends en ontwikkelingen. Mantelzorg lijkt een stabiel gegeven in de samenleving. Uit cijfers van het SCP in 2003 blijkt dat (op willekeurige ijkmomenten) gemiddeld 13 % van de bevolking boven 18 jaar mantelzorg biedt aan iemand in de nabijheid. De definitie die wordt gehanteerd voor mantelzorg gaat uit van een min of meer structurele situatie, waarin gedurende het hele jaar hulp wordt geboden aan een familielid of bekende die vanwege gezondheidsproblemen hulp nodig heeft. Niet iedereen kent het begrip “mantelzorg”, maar als het wordt uitgelegd, kent iedereen dergelijke situaties in de eigen omgeving. Mede door de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is er het besef dat Mantelzorg een groot goed is, en dat er zuinig moet worden omgesprongen met degenen die mantelzorg bieden.

In de eerste plaats gaat het vooral om herkenning en erkenning. Pas dan kan bewust worden gewerkt aan het voorkomen van overbelasting. Veelal is er sprake van een taboesfeer, waardoor men niet gemakkelijk met de eigen problemen naar buiten komt. De opgave van een juiste herkenning en erkenning speelt ook binnen de instellingen voor beroepsmatige zorg en zorg-indicatiestelling. Actuele voorbeelden hiervan zijn zichtbaar in de Geestelijke GezondheidsZorg. Mantelzorgers willen –zoals reeds eerder aangegeven- herkend en serieus genomen worden als “lid” van het cliëntensysteem.

In de tweede plaats gaat het om het bieden van de juiste ondersteuning. Lotgenotencontact, informatie en advies, deskundigheidsbevordering, ontspanning en individuele begeleiding is hard nodig om mensen te behouden voor ‘het goede werk’ en om overbelasting te voorkomen.

Wat betreft het inzetten van respijtzorg (een ander die de zorg even overneemt) is het van belang dit laagdrempelig aan te bieden en waar nodig mantelzorgers te begeleiden in het proces de zorg over te kunnen geven aan een ander. Dit vraagt maatwerk en per individu verschillende oplossingen. De samenwerking met vrijwilligersorganisaties is van belang om de vrijwillige inzet adequaat als vervanging te kunnen inzetten.

Uit de cijfers van “Almere in de peiling 2008” blijkt dat Almeerders hulpvaardig zijn. Ruim 40% van de Almeerders (18 jaar en ouder) geeft wel eens informele zorg aan iemand in hun directe omgeving. Inwoners tussen 45 en 65 jaar geven de meeste mantelzorg, van wie het merendeel vrouwen. Familie, vrienden en kennissen zijn belangrijke bronnen van steun voor de mantelzorgers. Professionele instellingen spelen hierin (nog) slechts een kleine rol. Het Steunpunt Mantelzorg is wel bij ruim tweederde van de mantelzorgers bekend.

Herkenning en erkenning van het begrip Mantelzorg ten einde mantelzorgers te bereiken vraagt een forse tijdsinvestering. In Almere wordt maar een gedeelte van de totale groep mantelzorgers bereikt. Dit is overigens geheel in vergelijking met de landelijke tendens. Veel mantelzorgers herkennen zich niet als mantelzorger en bereiken zodoende niet de juiste vorm van ondersteuning. Het vraagt creativiteit en inzet om het begrip Mantelzorg op de kaart te zetten en mantelzorgers in diverse situaties en omstandigheden en uit verschillende culturen te bereiken. Het ontwikkelen van aanbod vraagt continu nieuwe initiatieven, evalueren en bijstellen, want de mantelzorger bestaat niet, de vraag ook niet.

Door het verhelderen van het aanbod is er het laatste jaar duidelijk een groei in het bereik van mantelzorgers zichtbaar. De inspanning loont!

In de beleidsbrief VWS 2008-2011 van 9 oktober 2007, wordt gesteld dat in de beleidsontwikkeling en samenwerkingsafspraken er duidelijk onderscheid moet blijven tussen Vrijwilligerswerk en Mantelzorg. Ieder heeft een eigen karakter en stelt specifieke voorwaarden. Het gaat er uiteindelijk om dat vraag en aanbod van mantelzorg en vrijwilligerswerk in balans blijven.

Wat betreft mantelzorg biedt VWS:

- Versterken van de lokale ondersteuning door het benoemen van basisfuncties en een 4-jarig actieprogramma.
- Creëren van meer mogelijkheden voor combineren van arbeid en zorg door het bevorderen van mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid.
- Onderzoek naar het gebruik van regelingen en naar de inhoud van CAO's. (bondgenootschappen met bedrijfsleven).
- Verminderen zwaarbelaste mantelzorgers, door respijtzorg mee te nemen in de basisfuncties van het ondersteuningsaanbod, en spreiding van kennis van goede voorbeelden te stimuleren.

Wat betreft vrijwilligerswerk biedt VWS:

- versterken van de lokale ondersteuning door het benoemen van basisfuncties en een 4-jarig actieprogramma.
- het stellen van nieuwe beleidsprioriteiten in de sport.
- ondersteuning van goede initiatieven op het gebied van vrijwilligers en zorg.
- de rol van vrijwilligersorganisaties bij maatschappelijke stages optimaliseren.
- bondgenootschappen aangaan met bedrijven ter bevordering van vrijwilligerswerk van werknemers.

De beleidsbrief "Naast en met elkaar", oktober 2009, gaat over de "informele zorg":

Er moet een goede samenwerking tussen formele zorg en informele zorg zijn; De staatssecretaris belooft actie te ondernemen op de volgende punten:

- Ik vraag het SCP een kwalitatieve studie uit te voeren naar de beweegredenen van mantelzorgers om al dan niet hulp in te roepen.
- Ik ga met Movisie, VNG en het Expertisecentrum Mantelzorg gemeenten informeren/adviseren over de mogelijkheden van respijtzorg.
- In 2010 worden aanbieders van zorg, gemeenten, verwijzers, huisartsen, mantelzorgers bekend gemaakt met de mogelijkheden van een nog te ontwikkelen "respijtwijzer".
- Met ActiZ, het Expertisecentrum, VNG, CIZ, CVZ en Mezzo streef ik (ten behoeve van mantelzorgers en aanbieders van respijtzorg) naar eenheid van taal rond respijtzorg.
- Ik onderzoek de mogelijkheden van regelvrije zones AWBZ/WMO.
- Zorginstellingen moeten een open oog hebben voor de mogelijkheden van mantelzorgers en vrijwilligers bij de zorg. Zij moeten daarom nauw worden betrokken bij het beleid van de zorginstelling. Met ActiZ wordt een instrument ontwikkeld om instellingen daarbij te helpen. De resultaten van het project Samenspel worden landelijk uitgerold over zorginstellingen (2010).
- Met NOV, ActiZ e.a. ontwikkel ik, zo mogelijk in relatie tot het project Zorg beter met vrijwilligers, een handreiking voor de inzet van vrijwilligers thuis en in zorginstellingen.
- Ik vraag de uitvoerders van het project Zorg beter met vrijwilligers de mogelijkheden voor de coördinatie van vrijwilligerswerk in zorginstellingen te beschrijven.
- Ik ondersteun het debat tussen gemeenten, organisaties voor vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning over hun rol op lokaal niveau.

Interessante websites zijn:

www.vmca.nl ; www.movisie.nl ; www.mezzo.nl ; www.nldoet.nl ; www.forum.nl

Visie en missie gemeente Almere

Vrijwilligerswerk kent geen grenzen. Iedereen kan het in principe doen. Iedereen wordt er toe uitgenodigd. En het blijft “leuk” als mensen en (vrijwilligers)organisaties hun eigen kracht en grenzen kennen. Sterker nog: door vrijwilligerswerk ontdekken mensen hun eigen kracht.

In een gezonde samenleving is mantelzorg vanzelfsprekend. Om het zo te houden wordt het erkend en gewaardeerd als een “groot goed” dat moet worden onderhouden. Zo kan mantelzorg omgekeerd bijdragen aan een gezonde samenleving.

De gemeente faciliteert en ondersteunt, zodanig dat de vrijwilligersorganisaties in een gunstige positie zitten en de vrijwillige inzet en mantelzorg op juiste waarde worden geschat.

Om te bepalen wat er nodig is, wordt gebruik gemaakt van de landelijk vastgestelde basisfuncties voor vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning.

Inspanningen

Voor het formuleren van de inspanningen is gebruik gemaakt van de landelijk vastgestelde basisfuncties.

De basisfuncties voor vrijwilligerswerk zijn:

Vertalen maatschappelijke ontwikkelingen en verankeren

In de uitvoering van de WMO en specifiek het versterken van de samenlevingsopbouw in Almere wordt voortdurend rekening gehouden met demografische en sociale ontwikkelingen. Om het vrijwilligerswerk hierin volwaardig te laten meegaan is het nodig dat we de vinger aan de pols houden. Er zal in opdracht van de gemeente vanaf nu elke 2 jaar een trendrapportage worden gemaakt. De thema's die hierin naar voren komen, worden besproken met de sociale partners en omgezet in actieplannen.

Verbinden en makelen.

De gemeente stimuleert en faciliteert dat de vrijwilligersorganisaties en de steunpunten voor vrijwilligerswerk en mantelzorg in toenemende mate deel uit maken van de bestaande (WMO-)netwerken en overlegstructuren.

De gemeente heeft een regierol in het kader van de maatschappelijke stages (MaS) en is lid van de op te richten Stuurgroep MaS-Almere. Er is opdracht gegeven aan de Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere (VMCA) om de makelaarsfunctie voor de maatschappelijke stages uit te voeren. Basis voor de uitvoering hiervan is een startnotitie "Maatschappelijke stages Almere", ontwikkeld in samenwerking met betrokken partijen.

In het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen zal de gemeente actief een rol spelen in het creëren van nieuwe mogelijkheden en het bij elkaar brengen van partners.

Versterken

De steunpuntfunctie van de VMCA wordt versterkt ten gunste van professionalisering van het vrijwilligerswerk en de samenwerking tussen de vrijwilligersorganisaties.

Er is met name aandacht voor: PR en promotie, diversiteit en doorstroom in besturen, onderzoek naar "hinderlijke" wet- en regelgeving, ontwikkelen van trainingsaanbod, organiseren van netwerkbijeenkomsten, stimuleren en ondersteunen van "geleid" vrijwilligerswerk, onderzoek naar vrijwilligerswerk en het recht op een uitkering, de relatie tussen formele en informele zorg, en het optimaal gebruik maken van digitale mogelijkheden.

Verbreiden

De gemeente neemt deel aan "Helden om de hoek" en NL DOET (voorheen MADD). Dit zijn jaarlijkse evenementen ter waardering van het vrijwilligerswerk.

Via de VMCA zijn er terugkerende promotieactiviteiten, met aandacht voor specifieke doelgroepen, zoals inwoners van allochtone afkomst en jongeren.

Er wordt een plan ontwikkeld voor een extra eenmalige promotie-activiteit in 2010.

Er vindt onderzoek plaats naar de haalbaarheid van de invoering van een "vrijwilligerskaart".

De basisfuncties voor mantelzorgondersteuning

De basisfuncties voor mantelzorgondersteuning zijn: Visie en beleid, Informatie, Advies en begeleiding, Emotionele steun, Educatie, Praktische hulp, Respijtzorg, Financiële tegemoetkoming, Materiele hulp. Al deze functies zijn terug te vinden in de activiteiten van het steunpunt Mantelzorg van de VMCA. De speerpunten zijn:

Via een doelgroepgerichte benadering steeds meer mantelzorgers bereiken. De inloopmogelijkheden uitbreiden naar alle stadsdelen en koppelen aan de informatiepunten voor vrijwilligerswerk. Het aanbod van digitale ondersteuning uitbreiden door middel van het programma ShareCare. Onderzoek naar de mogelijkheden van financiële tegemoetkomingen. Overleg met werkgevers over betere combinaties werk – mantelzorg. De relatie tussen formele en informele zorg. Onderzoek naar passende woonvoorzieningen. Individuele netwerkversterking in de vorm van het project "Versterk je netwerk".

Middelen

In de gemeentebegroting is geld beschikbaar voor vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning.

In 2009 was dat € 1.774.000,-.

In 2010 bedraagt dit budget € 1.838.000,-.

De verdeling is als volgt:

WMO-prestatievelid 4	2009	2010
Steunpunt vrijwilligers (VMCA)	183.000	185.000
Steunpuntprojecten (VMCA)	138.000	142.000
Zorgprojecten (VMCA)	302.000	322.000
Steunpunt mantelzorg (VMCA)	461.000	475.000
Vrijwilligersactiviteiten tbv specifieke en/of kwetsbare groepen	404.000	406.000
Nieuwe initiatieven	42.000	
Gezamenlijke ruimten (stichting) gebouw De Hoek	25.000	25.000
Vrijwilligersverzekering	45.000	46.000
subtotaal	1.600.000	1.601.000
Maatschappelijke stages	174.000	237.000
Totaal	1.774.000	1.838.000

Overige gemeentelijke budgetten voor vrijwilligersactiviteiten:

In de programma's voor de bestaande stad zijn budgetten beschikbaar voor vrijwilligersactiviteiten op wijkniveau (wijkbudgetten). In de opdrachtverlening aan Welzijnsstichting De Schoor is geld beschikbaar voor het stimuleren en coördineren van vrijwilligersactiviteiten op buurt- en stedelijk niveau.

De door het bestuur vast te stellen lijn voor de komende jaren:

- De steunpuntfunctie voor het vrijwilligerswerk (budgettair) meer helder maken en versterken. Op basis van de inspanningen in hoofdstuk 4 van deze bijlage is de verwachting is dat de steunpuntfunctie moet worden uitgebreid. Het voorstel is om deze uitbreiding te bekostigen uit de middelen voor de maatschappelijke stages (MaS), die hiervoor tevens bedoeld zijn. Dit voorstel zal tevens worden meegenomen in de stuurgroep MaS.
- Inzet Participatiebudget.
Voor een deel van de vrijwilligersactiviteiten kan het Participatiebudget worden ingezet. Dat kan tot gevolg hebben dat deze activiteiten straks niet meer bekostigd hoeven worden uit bovengenoemd budgetten. Hierdoor komt er ruimte (geschat op een bedrag van € 200.000,-). Het voorstel is om deze ruimte te besteden aan nieuwe vrijwilligersinitiatieven en extra versterking van de mantelzorgondersteuning. De budgettaire ruimte voor nieuwe vrijwilligersinitiatieven is nu nihil. Creëren van deze ruimte is op grond van de eerder genoemde inspanningen gerechtvaardigd. In een later stadium zullen de criteria (nadere regels) worden vastgesteld, waaraan deze initiatieven moeten voldoen. Extra versterken van de mantelzorgondersteuning is nodig omdat verwacht wordt dat de komende jaren steeds meer mantelzorgers worden bereikt. De vraag naar ondersteuning groeit.
- De autonome groei integraal bezien.
Voorzover er sprake is van autonome groei in de budgetten en er dus meer middelen beschikbaar komen voor 2011 en 2012, zal WMO-breed worden bekeken waar deze extra middelen het beste kunnen worden ingezet.
- Gemeentebegroting is subsidieplafond.
Tot slot is het voorstel om te besluiten dat de gemeentebegroting tevens subsidieplafond is.

Gemeente Almere

